

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะสร้างและพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนทักษะภาษาปฏิบัติ ประเมินทักษะภาษาปฏิบัติการคาดคะเนรายสี เพื่อหาคุณภาพแบบประเมินทักษะภาษาปฏิบัติ การคาดคะเนรายสี และเพื่อศึกษาทักษะภาษาปฏิบัติการคาดคะเนรายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 นักเรียน จำนวน 5,358 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 70 คน ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับทดลองหาคุณภาพ แบบประเมิน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแปลดีอโย (ครุศาสตร์วิทยา) อำเภอสูรรัณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อทดลองหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบประเมิน

2.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับศึกษาทักษะภาษาปฏิบัติการคาดคะเนรายสี ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จาก 10 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ที่ได้มาโดยการอาสาสมัคร มีจำนวนนักเรียน 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสี เป็นแบบประเมินการปฏิบัติจริง เป็นแบบสังเกต มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ แบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสี มีทั้งหมด 3 ข้อตอน คือ ข้อ เตรียม ข้อปฏิบัติ ข้อผลงาน และเกณฑ์การให้คะแนนในการประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสี โดย กำหนดระดับคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนน เป็น 3 ระดับ หน่วยที่ 1 การวัดภาระนายสี หัวเรื่อง ธรรมชาติแส้นสาย

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติ การวัดภาระนายสี สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมินภาคปฏิบัติ พร้อมทั้งศึกษา คำอธิบายรายวิชาศิลปะด้านทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อหาข้อมูลของเนื้อหาในการสร้างแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสี

2. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสี
3. การวิเคราะห์งานและเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ผู้วิจัยร่วมกับครูผู้สอนศิลปะ จำนวน 10 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ร่วมกันวิเคราะห์งานและเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม พร้อมการปฏิบัติ โดยผู้วิจัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ จำนวน 10 คน

ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะร่วมกันวิเคราะห์ข้อปฏิบัติและจุดประสงค์เชิง พฤติกรรมและวิเคราะห์ข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสี เรื่อง ธรรมชาติแส้นสาย

4. ร่างแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสี และเกณฑ์การให้คะแนน

ตอนที่ 2 การหาคุณภาพแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสี สำหรับ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1. นำร่างแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสี และเกณฑ์การประเมิน ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ดังนี้

1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร. อรัญ ชัยกระเดื่อง วุฒิการศึกษา กศ.ด. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.2 อาจารย์ ดร. พงษ์ธาร โพธิ์พูลศักดิ์ วุฒิการศึกษา ค.ศ. (การศึกษานอกระบบ) อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.3 อาจารย์อาทิตย์ อาจหาญ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (วิจัยการศึกษา) อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.4 นายอุทัย สุริยมาศ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองจำป้าขัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา พัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.5 นายกนก วงศ์วรัตน์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านคำโภน (คุรุรักษ์ราษฎร์ พัฒนา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน โดยใช้แบบตรวจสอบรายการตามวิธีของ โรวินเลลลีและแฮมเบลตัน (Rovinelli and Hambleton) โดยพิจารณาดังนี้

1. ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของกิจกรรมการวางแผนรายวิชา

ผู้จัดฯได้สร้างแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อปฏิบัติของกิจกรรมการวางแผนรายวิชา โดยพิจารณาดังนี้ความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.50-1.00

2. ความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน

3. ประเมินความเหมาะสมของแบบประเมินก่อนใช้ โดยครุผู้สอนศึกษาจำนวน 10 คน โดยเป็นแบบตรวจสอบรายการ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินดังนี้ (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545 : 112)

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน
เหมาะสมมากที่สุด	4.51-5.00
เหมาะสมมาก	3.51-4.50
เหมาะสมปานกลาง	2.51-3.50
เหมาะสมน้อย	1.51-2.50
เหมาะสมน้อยที่สุด	1.00-1.50

4. ปรับปรุงแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนตามข้อเสนอแนะ

5. จัดพิมพ์แบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสี และเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อนำไปทดลองใช้ดังนี้

5.1 การทดลองครั้งที่ 1 โดยนำแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสีไปทดสอบกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนบ้านห้างหว้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 10 คน เพื่อทดลองใช้เกณฑ์การให้คะแนน โดยใช้ผู้ประเมิน 2 คน คือผู้วิจัย คือ นายประเสริฐ พิชชา และครุผู้สอนศิลปะ โรงเรียนบ้านห้างหว้า 1 คน คือ นายวุฒิศักดิ์ ยอดบุศดี นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน ดังนีความเห็นพ้องกันของผู้ประเมิน (Rater Agreement Index : RAI)

5.2 การทดลองครั้งที่ 2 โดยนำแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสีไปทดสอบกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนบ้านบ้านเปลือย (คุรุสรรค์วิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 20 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสี ในด้านค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลfa(Alpha - Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach

6. เผชิญคู่มือดำเนินการของแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสีที่สร้างขึ้นและจัดพิมพ์

ตอนที่ 3 การศึกษาทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสี ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

1. นำแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระนายสี ไปประเมินนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 10 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 50 คน ดังนี้ โรงเรียนบ้านหนองบัววิทยา โรงเรียนบ้านค้อโนนสว่าง โรงเรียนบ้านแดง โรงเรียนบ้านนำคำน้อย โรงเรียนบ้านหมากยาง โรงเรียนบ้านคงครั้งใหญ่ โรงเรียนบ้านคุคินทรัพย์ โรงเรียนบ้านร้านหลุ้ง

โรงเรียนบ้านโพนเตื่อ และโรงเรียนบ้านหัวนา เพื่อจะได้ทราบระดับภาคปฏิบัติการวางแผนรายสีโดยเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (บัญชม ศรีสะอุด. 2545 : 81)

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.00 หมายถึง บุคคลนี้มีระดับทักษะภาคปฏิบัติการวางแผนรายสีสูง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง บุคคลนี้มีระดับทักษะภาคปฏิบัติการวางแผนรายสีปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง บุคคลนี้มีระดับทักษะภาคปฏิบัติการวางแผนรายสีต่ำ

และ ครูผู้สอนศิลปะ จำนวน 10 คน เป็นชุดเดียวกันกับที่ประเมินความเหมาะสมก่อนใช้ ประเมินความเหมาะสมของแบบประเมินหลังใช้ โดยเป็นแบบตรวจสอบรายการ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินดังนี้ (บัญชม ศรีสะอุด. 2545 : 112)

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน
-----------------	------------

เหมาะสมมากที่สุด	4.51-5.00
------------------	-----------

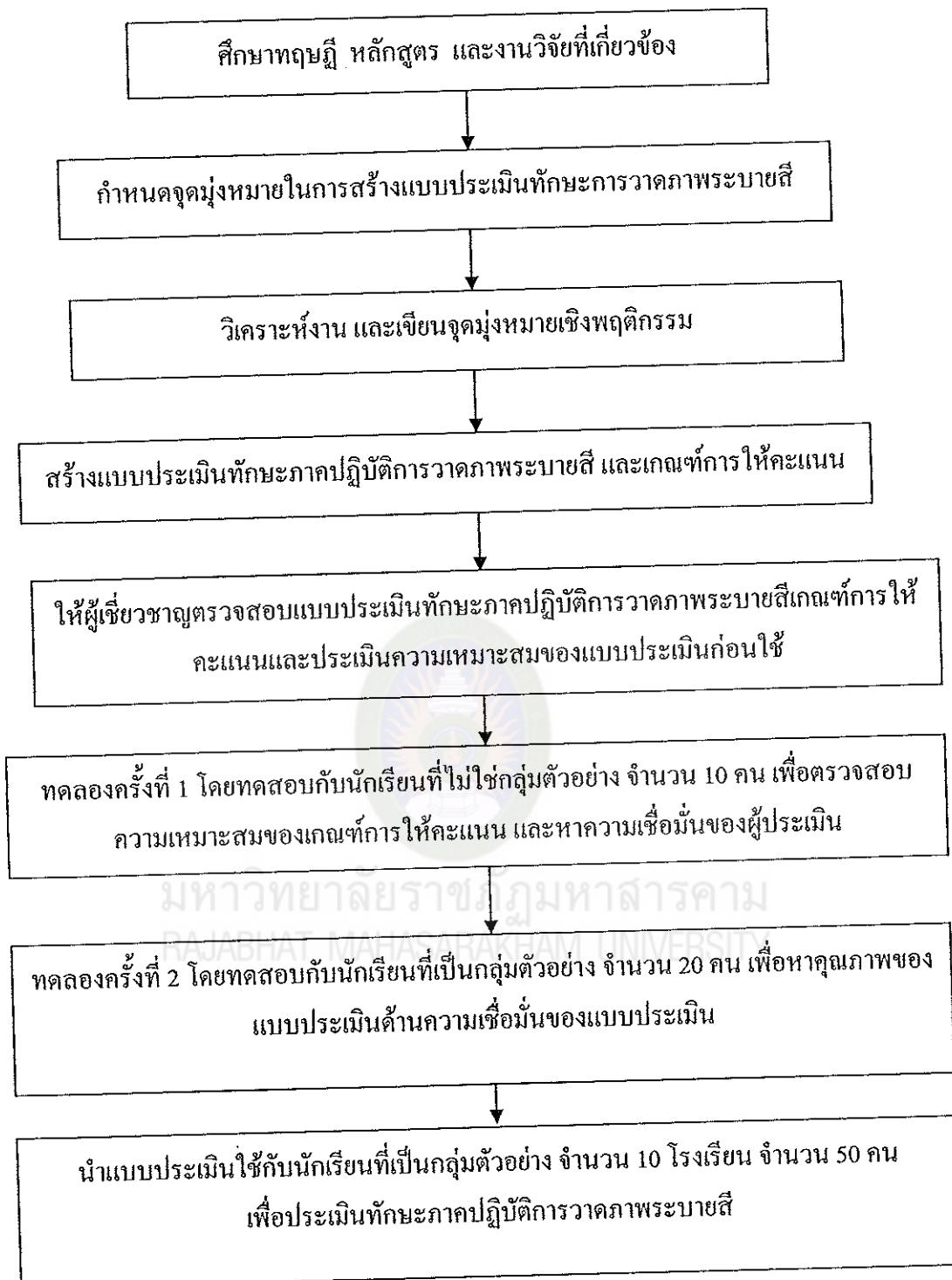
เหมาะสมมาก	3.51-4.50
------------	-----------

เหมาะสมปานกลาง	2.51-3.50
----------------	-----------

เหมาะสมน้อย	1.51-2.50
-------------	-----------

เหมาะสมน้อยที่สุด	1.00-1.50
-------------------	-----------

จากขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวางแผนรายสีโดยสรุปเป็นขั้นตอนได้ ดังแผนภาพที่ 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิจัยได้ดำเนินการเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัยจากแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการคาดภาพ
ระยะสี่ ที่สร้างขึ้น ดังนี้

1. ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัด熹ติวิทยาลัยติดต่อ
โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างของอนุญาตผู้บริหาร ขอความร่วมมือและกำหนดครั้ง เวลาและสถานที่ทำ
การประเมิน
2. จัดเตรียมแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการคาดภาพระยะสี่
3. แนะนำและชี้แจงให้ครูที่สอนวิชาศิลปะที่จะเป็นผู้ตรวจให้คะแนนผลการประเมิน
ภาคปฏิบัติของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์ของการประเมิน และวิธีดำเนินการ
ประเมินตลอดจนเกณฑ์การให้คะแนน โดยนำไปเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมีนาคม พ.ศ. 2556

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน
จากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ค่านิความสอดคล้อง (IOC) และประเมินความเหมาะสมของแบบประเมินโดย
ใช้แบบตรวจสอบรายการ 5 ระดับ จากครูผู้สอนศิลปะจำนวน 10 คน โดยประเมินความเหมาะสม
ก่อนใช้และประเมินความเหมาะสมหลังใช้ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย
2. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน 2 คน โดยใช้ RAI

(Rater Agreement Index)

3. วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบประเมิน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลfa
(Alpha - Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach

4. วิเคราะห์ทักษะภาคปฏิบัติในการคาดภาพระยะสี่ ของนักเรียนระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าความเหมาะสมของ
แบบประเมินหลังใช้โดยครูเป็นผู้ประเมิน ใช้แบบตรวจสอบรายการ 5 ระดับ โดยการหาค่าเฉลี่ย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. สถิติเบื้องต้นของแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการคาดภาพระยะสี่ ประกอบด้วย
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (สมนึก ก้าพิษณุ. 2553 : 237)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร ดังนี้

(สมนึก กัพทิยธนี. 2553 : 250-251)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละคน
	\sum	แทน	ผลรวม
	n	แทน	จำนวนตัวอย่าง

2. สถิติหาคุณภาพของแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาคภูมายศี ที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาคภูมายศี ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อปฏิบัติของกิจกรรมการวัดภาคภูมายศี และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน โดยใช้สูตร IOC หาค่าเฉลี่ยด้วยความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดตามวิธีของ โรวินลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) (สมนึก กัพทิยธนี. 2553 : 220) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ด้วยความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระบายสี โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลfa (Alpha - Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (บุญชุม ศรีสะอาด. 2553 : 117)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด

k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2.3 ความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน 2 คน โดยอาศัยเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring rubrics) โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้ (ไฟศาล วรค้า. 2554 : 289)

$$RAI = \frac{1-k \cdot \frac{\sum_{i=1}^k \sum_{n=1}^N |R_{1nk} - R_{2nk}|}{N(k-1)}}{KN(1-1)}$$

เมื่อ R_{1nk} แทน คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ 1 ในพฤติกรรมที่ k ของ
ตัวอย่างคนที่ n ($n = 1, 2, 3, \dots, N$)

R_{2nk} แทน คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ 2 ในพฤติกรรมที่ k ของ
ตัวอย่างคนที่ n

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

กรอบการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อสร้างและหาคุณภาพแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวัดภาระบายสี สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 โดยมีกรอบดำเนินการวิจัยตามแผนภาพที่ 3 ดังนี้

แผนภาพที่ 3 กรอบการดำเนินการวิจัย